

Rubriek over familie- en boerderijnamen door Henk Harmson suggesties en aanvullingen 0543-472603

Bart Ebbing (1881-1958) moge dan met de bijnaam 'Bart Kous' door het leven zijn gegaan, het verhaal van de verborgen 'kous vol geld' kan al snel worden doorgeprikt. Zijn legendarische zuinigheid moet ongetwijfeld vooral aan armoede worden toegeschreven. Het enige wat een 's-Heerenbergse knaap in het Prinsessenbosje ooit vond was een dichtgeknoopte boerenzakdoek vol centen, stuivers en dubbeltjes. Beslist geen kapitaal.

Mevrouw Visser-Kniest uit Braamt begrijpt de armoede van Bart achteraf niet helemaal. Ze weet toch zeker dat haar ouders hem wekelijks netjes de huur betaalden. Ook de andere verhalen,

TENTIE

1 '96/'971

3 DOC Groep en het
xor meer informatie

doc
Edinburgh

Het zonderlinge leven van Bart Kous (2)

die ex-buren vertelden over het bij Bart inwonende 'gezin Buul K.' kan ze niet plaatsen. „Vader en moeder hebben heel hard gewerkt en ook in de oorlog veel mensen geholpen, hetgeen vaak heel riskant was. Ze zijn nu dood, maar het doet me pijn als dit van hen wordt gezegd. We hadden een groot gezin. Bij ons waren tien kinderen, van wie ik er een ben. Maar ja, er werd door de boeren vaak op ons neergekeken omdat we geen eigen huis hadden. Moeder heeft Bart Kous nog vaak te eten gegeven en ook zijn kleren versted en gewassen.”

De zuinigheid van Bart werd alras 'knieperigheid'. Zo gaf hij eenjarige buurvrouw eens een leeg eau de cologne-flesje cadeau, om in de feestvreugde te kunnen delen. Op allerlei manieren probeerde Bart aan geld te komen, vooral door het fokken en verkopen van varkens en van jonge hondjes, die hij zelf op primitieve wijze coupeerde met behulp van een horkloos en een bijl. Vroegere buurjongen Johan Gerritsen ziet de afgehouwen staartjes nog liggen nakronkelen. „We namen wraak voor de zedierkwalling door Bart zijn poetjes ('biggen') op de hooizolder te stoppen.” Om zijn wisselende negotie te vervoeren had Bart meestal een kruiwagen bij zich, waarmee hij 'de boer op' ging.

Kasteelheer

Het smokkelen was Bart met de paplepel ingegoten, maar zijn huis aan de bosrand lag ook prachtig voor het stropen. Misschien was het wel om die reden dat kasteelheer dr. J.H. van Heek zijn oog liet vallen op de fraaigelegen woning van Bart, maar deze weigerde hierover te onderhandelen. Daarop schakelde Van Heek de 's-Heerenbergse schoenmaker Wennekes in, die er in slaagde het huis voor hem te kopen. Men kan zich voorstellen hoe

◆ *Het Nachtegaalslaantje waar een buurjongen de portefeuille van Bart vond met 20.000 gulden. (Ansicht plm. 1960)*

boos Bart was, toen hij begreep dat de kasteelheer via via toch eigenaar van zijn gedoe was geworden om er een boswachters- en chauffeurswoning van te maken. Ebbing kreeg van de kasteelheer een tijdelijk onderkomen in de berenrots van het voormalige Burgers Dierenpark in 's-Heerenberg. Meneer Jan van Heek vertelt dat Bart daarin de petroleumlamp zodanig had opgehangen, dat hij deze aan een touw naar zich toe kon trekken om haar uit te blazen. Onder het bed met oude lappen als dekens bewaarde hij zijn aardappelen. Even was Bart rijk, Johan Gerritsen vond als jonge knaap in die dagen zomaar een portefeuille met 20.000 gulden in het Nachtegaalslaantje. Dat was ongetwijfeld de opbrengst van Bart zijn woning. Bart beloofde hem een sigaret voor zijn eerlijkheid, maar die is er nooit gekomen.

Het verhaal wil dat een vrouw uit

Groenlo lucht kreeg van Bart zijn rijkdom en met hem 'verkering' aanknoopte. Die relatie duurde voort totdat het geld op was. Bart was er in getrap. Hij kon zich nu kennelijk in Bergh niet meer vertonen.

Naar Millingen

Hoe hij toen in Millingen aan de Rijn terecht kwam, is weer een raadsel. Hij kocht daar een huisje, dat hij alras op dezelfde manier verhuurde om zelf genoege te nemen met het varkenskot. Bij het pandje was ook weer een groot hondenkok. Johanna van Utrecht-Bod herinnert zich dat ze enkele malen als jonge meid met haar moeder naar Millingen fietste, om 'Ome Bart' op te zoeken. Het was een merkwaardig bezoek, herinnert ze zich. Bart liet zijn gasten nauwelijks binnen en liet overduidelijk merken dat hij liever met rust werd gelaten. Hij was op de potka-

chel broodpap aan het koken, daar leefde hij op. Toen na enige tijd het nieuws van zijn ernstige ziekte tot Bergh doordrong, gingen de twee vrouwen opnieuw per fiets de Rijn over om hem op te zoeken. Toen het bezoek binnenkwam, vroeg Bart wantrouwig: „Dacht ie soms dat hier nog wat te halen was?” doelend op zijn erfenis. Het was een ware schok voor de vrouwen.

die het zo goed met hem meenden. Op een ochtend vond een meelhandelaar, die varkensvoer kwam brengen, Bart doodziek in zijn lappenmand. De eeuwige zwerver moest zijn zelfstandigheid opgeven. Dat was het ergste wat hem kon overkomen. Hij kwam terecht bij de zusters van Maria Postel, die het Millingse Gasthuis runden. Een onverhoedse wasbeurt door de pinnige zusters zal hem zeker geen goed hebben gedaan. Zo kreeg de familie dan op 16 april 1958 de boodschap van zijn overlijden. De begrafenis was erg sober; een koffietafel na afloop was er niet. Van een erfenis bleek geen sprake. De laatste centjes zullen wel naar de nonnen zijn gegaan.

Een keurig bidprentje werd wel gedrukt. Dat spreekt in geijkte religieuze taal van een eenvoudige en rechtschapen man met een onwrikbaar geloof in het paradijs, die door een ongeneeslijke ziekte werd getroffen.

Een houten kruisje markeerde het levenseind van onze zonderling. Maar wie nu mocht menen dat dit het relaas was van een ongelukkige, die vergist zich. Bart Kous moet volgens degenen die hem kenden integendeel een heel gelukkige man zijn geweest, die in zijn goede dagen met volle teugen genoot van zijn vrijheid. Geluk zit vaak in kleine dingen.

ADVERTENTIE

**KETTERING
BEDDEN**

't juiste bed een gerust gevoel!

Voltastraat 13-19, Zevenaar, aan de Meubelstraat, tel. 0316-331100

